

ન્યુજ ઓફ ગાંધીનગર ટૈનિક સાહિત્ય સ્પર્ધા:

અહેવાલ: જ્ઞાન કૃપરિયાં

ન્યુજ ઓફ ગાંધીનગર.
વિભાગ. ગાંધીનગર
શીર્ષક-સિક્ષપુરનો રદ્રમહાલય.

સિક્ષપુર એતહાસિક રીતે શ્રી સ્થાલ ને અગવેદમાં દાસુ ગાન તરીકે ઉલ્લેખ કરાયો છે. દંતકા મુજબ અધિક દિવિયાં તેમના હાડકું ઈંદ્રને ભનાવવા માટે. અહીં આપેણ કર્યો હતો.

સિક્ષપુર ગંગા ને સરસ્વતિ નદીના સંગમ પર વસેલું છે.. માણાં ભારતના કાળમાં પાંડવોએ અજ્ઞાતવાસ માં અહીં રહ્યાં હતા. મથુરાના ભાજાણોએ વસવાટ કરેલો.

સોલકી કાળનું રદ્ર મહાલય અગ્યાર મી સ્ટીમાં ભનાવાયું હતું ને ૧૩ મી સ્ટીમાં તોડી પડાયું હતું. વિધભી ના આકમણકારોએ આ એતહાસિક ઈમારતને નાખ કરી નરસંહાર કર્યો હતો.

જે અગિયાર માળનો હતો, સોલસો થાંભલા હતા, સોલ ભારણા ને હજાર શિવલિંગ હતા, હજાર ઘંટા હતા એકો સાથે વાગતા હતા.

રદ્રમાળ મહારાજ સિદ્ધારાજ જયસિંહે ભનાવેલો ને તેનું નામ

રદ્રમાળ રાખેલું . અહીનું શિવલિંગ રાજ શિરોઢીણ પોતાના સામાજય લઈ ગયો ને નવું નામ આપું "શરણશર મહાદેવ."

એને ખંડિત મંદિર. સંકુલ અને પ્રાચીન સ્થાપત્ય કહેવાય છે. સોલકી રાજનાં વંશજોએ શર કરાવ્યું ને સિદ્ધારાજ જયસિંહ ના કાળમાં પૂછું થયું હતું. ગુજરાતનું સ્થાપત્યની, શિવલિંગની, ભાવ ઘેરેણાનો શિલા કરવાની પ્રેરણ મૂળરાજે આપી . એના અવશેષો એ. હજુ પણ છે. ચાલીસ વધે પછી દેલવાડા, કિંતિ સ્તંભરૂપ, વિમલશા નાં મંદિરો બંધાવ્યા.

રાજ મૂળરાજે પાછળી અવસ્થામાં શિવ લક્ષ્મિના. ભાણ ચિન્હનોનાં શિખર રૂપે સિક્ષપુરમાં રદ્રમાદ કે રદ્રમાલય બંધાવાની શરાણાત કરી . નાના મોટા કામો ને લીધે એમની દ્વારાની કામ પૂછે ના થયું. પણ દેવી પ્રતિષ્ઠા રાજ મૂળરાજના સમયમાં થયેલી ૧૦૪૩ માં રદ્રમાલયો દેવને પૂજુને મૂળરાજે દાન આપ્યાનું એક તામ પગમાં લખેલું મળે છે.

જ્યારે મહાલય અંધ્રો હતો. પાછળથી પોણા બસો વધે પછી રાજ સિદ્ધારાજે નવેસરથી મોટા પાચા પર આ મંદિર આપું બનાવ્યું. સિદ્ધારાજનાં મરણ વખતે અધ્યુર હતું. કલ્યાણ મુશ્કેલ હતી . કલા ને કોતરણી મળોલર હતી. ભલ્ય હતી.

પ્રણાસો કૂટ પહોંચા મંદિરના આંગણાની વચ્ચે બે કે ગણ માળનું મંદિર હતું. પચાસ કૂટ લાંબો સંભામંડપ ચારે દિશાએ. ચાર દાર હતા. મંદિરની આસપાસ અગિયાર નાના મોટા મંદિરો હતા.

ચોકમાં નાની નાની ઓરડીઓ હતી. પૂરે દિશાના મુખ્ય દાર થી સરસ્વતિ ના પાછીની કનેલ હતી. ઈ. સ. ૧૧૮૩માં શર્દ થયેલું કામ ચોડ વધે

ચાલેલું. અધ્યુર કામ રાજ

સિદ્ધારાજે પુર કથે. ભાર દરવાજા ને અગિયાર રદ્રોની દેવકુલિકાઓ હતી. શિવ મંદિરના શિખરો પર સુધેણે કળશ હતા. ૧૯૦૦ ઘજાઓ હતી ફરતે. ઘુમટની કિંનારે રામાયણ ને મહાભારતનાં પ્રસંગો થી કંડારેલી હતી.

ખંડર અવસ્થામાં જોવા મળે છે. મહાલયનો નાનકડો અંશ માગ જ અવશેષ રૂપે છે. સોલકી વંશની કલા- સમુદ્રીની ઝાંખી કરાવે છે.

કહેવાય છે મંદિરનો વિનાશ પહેલાં અલાઉદીન પિલજુ અને ત્યાર બાદ અહુમદશાહ પહેલાં મંદિરનો નાશ કરીને એક ભાગ મિજાદ માં ફેરટ્યો હતો. મંદિરનું તોરણ અને ચાર રચાય ચાર મંદિર ચાર મંદિરનો નાશ કરીને એક ભાગ મિજાદ માં ફેરટ્યો હતો. અને ત્યાર ને ૧૯૪૭ બાદી છે.

એ સિવાય પણ સિક્ષપરમાં માતૃગ્રાયા માટે લિંદું સરોવર પ્રક્રિયા છે, અદ્વૈત, ગોવિંદ માધવયાયનાં મંદિર, બોરી ઓનું ભલ્ય મકાન જેને ૧૯૪૭ બાદી છે આજ પણ તેની સંભાળ લેવાય છે.

સરકારી પરમીશન હોય તો જગાભિષેક. કરવા મળે છે.

એ સિવાય પણ સિક્ષપરમાં માતૃગ્રાયા માટે લિંદું સરોવર પ્રક્રિયા છે, અદ્વૈત, ગોવિંદ માધવયાયનાં મંદિર, બોરી ઓનું ભલ્ય મકાન જેને ૧૯૪૭ બાદી છે આજ પણ તેની સંભાળ લેવાય છે.

સરસ્વતીનાં તર પર કારતકી પૂનમ સુધી મેળો ભરાય છે, મુક્તિધામ (સ્મશાન) દૂર દૂરીથી લોકો આવે છે.

કહેવાય છે અસરવિની માતા કુંવારા હતા ને ત્યાં પરશેલું જોડું હાથ પકડીને પસાર નોંધું થયું શકતું.. રાગીની શુકલ "રાગ" (મુખ્ય, કાંદિવલી.)

ન્યુજ ઓફ ગાંધીનગર
વિષય :- હેરિટેજ
ખંડી,

પ્રાચીન અને મદ્યકાળના સ્મારકોમાં ગુંબજો, ગર્વાણની મૂર્તિઓ, ગર્વાણની સૂર્યદેવની મૂર્તિનો પણ નાશ કરેલો તથા હીરા ગર્વાણ લુંટી લીધેલા.

હમી મદ્યકાળના હિન્દુ રાજ્ય વિજયનગર સમાજથની રાજધાની હીની. તુંગબદ્રા નદીના કિંનારે વસેલું આ શહેર 'હમી' નામથી ઓળખાય છે અને હેલી ખાલી ખંડેરોના રૂપમાં જ અવશેષો ભરયા છે. એને જોવાથી પ્રતીતિ થાય છે કે કોઈ સમયમાં અહીં સમુદ્રધાણી સભ્યતા નિવાસ કરતી હોય. ભારતના કણાંક રાજ્યમાં મૌજૂદ આ શહેર ને યુનેસ્કોના વિશ્વના વિરાસત સ્થળોમાં પણ સામેલ કરવામાં આવ્યું છે.

દર વર્ષ અહીં હજારોની સંખ્યામાં પર્યાતકો અને તિરથાયીઓ આવે છે. હમી શહેરનો વિશ્વાણ ફેલાવો ગોળ પથ્યના તુંગબદ્રાઓમાં પથરાયેલો છે. ખાંડ અને કુગરાઓની વચ્ચે ૧૦૦૦૦ પણ વધારે સ્મારક ચિહ્નો છે. એમાં મંદિર, મહેલ, છુપા ઝોડી, જુની જાજરો, રાજભવન, કિલ્લો, ચલુતરો, રાજકોણ વર્ષોએ અસંખ્ય મકાનો છે.

હમીમાં લગભગ બધા બધોના મંદિરો આથી રાજાનો નામ આપેલું છે. ખાંડ મંદિર પણ સાથે કાંઈ રીતે એની રાજાનો નામ આપેલું છે. એના મુખ્ય હોલમાં લગભગ પદ રંધાનોને થાપયાવાય થી એનામાં સંગીતના સ્થૂરો નિકળો છે. હોલના એક ભાગમાં પ્રસિદ્ધ શિલા-રથ છે, જે વાસ્તવમાં પથરાયો છે.

હમીમાં લગભગ બધા બધોના મંદિરો આથી રાજાનો નામ આપેલું છે. ખાંડ મંદિર પણ સાથે કાંઈ રીતે એની રાજાનો નામ આપેલું છે. એના મુખ્ય હોલમાં લગભગ પદ રંધાનોને થાપયાવાય થી. એનામાં સંગીતના સ્થૂરો નિકળો છે. હોલના એક ભાગમાં પ્રસિદ્ધ શિલા-રથ છે, જે વાસ્તવમાં પથરાયો છે.

આ હમીમાં લગભગ બધા બધોના મંદિરો આથી રાજાનો નામ આપેલું છે. એના મુખ્ય હોલમાં લગભગ પદ રંધાનોને થાપયાવાય થી. એનામાં સંગીતના સ્થૂરો નિકળો છે. હોલના એક ભાગમાં પ્રસિદ્ધ શિલા-રથ છે, જે વાસ્તવમાં પથરાય

